

หลักสูตร แนวทางปฏิบัติสำหรับนักทดสอบทางจุลชีววิทยาอาหาร – M003

๑. หลักการและเหตุผล

สิ่งสำคัญในการทดสอบทางจุลชีววิทยา คือ จุลินทรีย์ ที่ตรวจพบต้องเป็นจุลินทรีย์ที่อยู่ในตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์เท่านั้น และต้องแน่ใจว่าจุลินทรีย์เหล่านั้นไม่แพร่กระจายสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน สุขลักษณะที่เหมาะสม ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเริ่มจากการออกแบบสถานที่เพื่อป้องกันการปนเปื้อน และรักษาสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ข้อจำกัด วิธีการใช้และการบำรุงรักษาของเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ การเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อ และสารเคมีที่ใช้ในการทดสอบ การจัดการกับตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ รวมถึงเทคนิคการวิเคราะห์ การรายงานผล การกำจัดของเสียจากห้องปฏิบัติการ การทดสอบความใช้ได้ของวิธีทดสอบ และการควบคุมคุณภาพ เป็นสิ่งควรรู้สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับงานสาขาจุลชีววิทยา

หลักสูตร แนวทางปฏิบัติทั่วไปสำหรับการทดสอบทางจุลชีววิทยาอาหารนี้ อิงข้อกำหนดมาตรฐาน ISO 7218: 2007 และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำขึ้นเพื่อช่วยทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจตรงกันในเรื่องมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์ จุลินทรีย์ในอาหาร ซึ่งนำไปสู่การพัฒนากระบวนการทำงานต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในงานวิเคราะห์ทดสอบสาขาจุลชีววิทยาที่เป็นมาตรฐานสากล

๓. คุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรม

- นักวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในห้องปฏิบัติการทางจุลชีววิทยาทั้งภาครัฐและเอกชน
- ควรมีคุณสมบัติอย่างน้อยปริญญาตรี หรือมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า ๓ ปี

๔. วิทยากร

ข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์บริการ และผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยอื่น

๕. หัวข้อหลักสูตร

- ความรู้เกี่ยวกับการจัดสถานที่ห้องปฏิบัติการทางจุลชีววิทยา สภาพแวดล้อมของห้องปฏิบัติการ บุคลากร การเตรียมและการฆ่าเชื้ออาหารเลี้ยงเชื้อ ๓.๐ ชม.
- การจัดเตรียม การดูแล และการบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ทดสอบทางจุลชีววิทยา ๓.๐ ชม.
- การจัดการกับตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ การรายงานผล การกำจัดของเสียจากห้องปฏิบัติการ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของวิธีทดสอบ การควบคุมคุณภาพภายใน และเชื้อจุลินทรีย์หรือมาตรฐาน ๓.๐ ชม.
- การทดสอบเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ การนับผล การคำนวณผล และการตรวจสอบ ๒.๐ ชม.
- ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน ๑.๐ ชม.

๖. วิธีการฝึกอบรม

บรรยายภาคทฤษฎี ๑๒.๐ ชม.

๗. ระยะเวลาการฝึกอบรม

๒ วัน

๘. สถานที่ฝึกอบรม

อาคารสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ กรมวิทยาศาสตร์บริการ
ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐๒-๒๐๑-๗๔๕๓, ๐๒-๒๐๑-๗๔๖๐ โทรสาร ๐๒-๒๐๑-๗๔๖๑

๙. ค่าใช้จ่าย

ค่าลงทะเบียน ๓,๐๐๐ บาท/คน

๑๐. การรับรองการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมไม่น้อยกว่า ๗๕% ของเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จะได้รับประกาศนียบัตรจากกรมวิทยาศาสตร์บริการ

กำหนดการฝึกอบรม
หลักสูตร แนวทางปฏิบัติสำหรับนักทดสอบทางจุลชีววิทยาอาหาร
ณ อาคารสถานศึกษาเคมีปฏิบัติ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

วันที่ ๑

เวลา	หัวข้อ
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ความรู้เกี่ยวกับการจัดสถานที่ห้องปฏิบัติการทางจุลชีววิทยา สภาพแวดล้อมของห้องปฏิบัติการ บุคลากร การเตรียม และการฆ่าเชื้ออาหารเลี้ยงเชื้อ
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	การจัดเตรียม การดูแล และการบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ทดสอบทางจุลชีววิทยา

วันที่ ๒

เวลา	หัวข้อ
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	การจัดการกับตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ การรายงานผล การกำจัดของเสียจากห้องปฏิบัติการ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของวิธีทดสอบ การควบคุมคุณภาพภายใน และเชื้อจุลินทรีย์หรือมาตรฐาน
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	การทดสอบเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ การนับผล การคำนวณผล และการตรวจสอบ
๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน

หมายเหตุ : พักรับประทานอาหารว่าง ๑๐.๓๐ น. และ ๑๔.๓๐ น.